یادداشت

عکس: وحید خادمی، ایرنا

مددکاران اجتماعی به‌مثابه کنشگران صلح انتقادی

زینب نصیری
مددکاراجتماعی

همه‌ساله در سراسر جهان، ۱۹ مارس به عنوان روز جهانی مددکاری اجتماعی گرامی داشته می‌شود. دستور کار امسال، «آینده مشترک برای تغییر بنیادین» است که بر نیاز مددکاران اجتماعی به اتخاذ رویکردهای نوآورانه، مبتنی بر جامعه و خرد بومی و همزیستی هماهنگ با طبیعت تاکید دارد. رویکردهایی که عمیقا با ارزش‌های اصلی مددکاران اجتماعی هماهنگ است و تلاش می‌کند تا مددکاران اجتماعی را در مسیری قرار دهد تا از آینده‌ای صلح‌آمیز و پایدار دفاع کنند و در راستای طراحی و ساختن فردایی مشترک مبتنی بر همزیستی کامل جوامع، با مشارکت جامعه محلی قدم بردارند.

اما سؤال اساسی در این بین، آن است که چگونه مددکاران اجتماعی می‌توانند نقطه تقاطع و تعادل را بین عملکرد خود در نقش میانجی (کنشگر مرزی) به منظور ترویج و آموزش صلح از یک سو و در نقش مدافع برای حمایت از حقوق فردی و اجتماعی افراد از سوی دیگر برقرار کنند؟ پاسخ به این سؤال اساسی می‌تواند راهگشای مددکاران اجتماعی باشد که در تلاش هستند علی‌رغم اجتناب از ایفای نقش به عنوان تثبیت‌کننده شرایط مطابق خواست دولت‌ها، نقش حرفه‌ای خود را برای دفاع از افراد مورد ظلم واقع‌شده در سطح جامعه ایفا کنند؛ چراکه تاکید بر صلح و همزیستی، بدون فهم دقیق علل نابرابری و ریشه‌کنی انواع تبعیض، نه‌تنها کمکی به بهبود شرایط جامعه نخواهد کرد، بلکه موجب تشدید چندقطبی‌شدن در جامعه، انواع تبعیض و نابرابری‌های نهادی خواهد شد. با تاکید بر این نکته که لازمه ایجاد صلح، مشارکت در مبارزه و تلاش برای تحقق عدالت اجتماعی است، نقش مددکاران اجتماعی به عنوان کنشگران اصلی صلح انتقادی بیش از پیش مورد توجه قرار می‌گیرد.

حرفه مددکاری اجتماعی می‌تواند با تکیه بر میراث خود به عنوان تنها حرفه کمک‌کننده که اصول، ارزش‌ها و مهارت‌های آن مبتنی بر عدالت اجتماعی و احترام به فردیت افراد است، توجه به رویکرد صلح انتقادی را به عنوان نگرانی و تعهد پایدار خود تلقی کند و اقدامات و برنامه‌های خود را در قالب رویکردهای مددکاری اجتماعی پیش ببرد.

به این منظور، مددکاران اجتماعی بر وجود جامعه‌ای فراگیر و خودتصمیم‌گیر، به رسمیت شناختن حقوق فردی بدون انکار حقوق دیگری، ایجاد روابط متقابل و مبتنی بر اصول اولیه گفت‌وگو، تحقق عدالت اجتماعی و وجود نهادهای قوی به عنوان محورهای اصلی در روند ایجاد صلح تاکید می‌کنند. بنابراین ضروری است تلاش مددکاران اجتماعی بر تحقق این محورهای اصلی متمرکز شود تا چالش اصلی مددکاران اجتماعی یعنی ایجاد تعادل بین نقش میانجیگری حرفه‌ای آنان برای تحقق و آموزش صلح و نیز نقش مدافع و حمایت‌طلبانه آنها برای تحقق عدالت و کاهش نابرابری و تبعیض‌های اجتماعی، مرتفع شود.

به نظر می‌رسد این رویکرد با مفهوم «صلح مثبت» نیز سازگار است. پژوهشگران مطالعات صلح معتقدند صلح مثبت، مستلزم فرایندی از انحلال ساختارهایی است که نابرابری های سیستماتیک و بی‌عدالتی اجتماعی را تقویت می‌کنند. لذا صلح مثبت، با تاکید بر حقوق اجتماعی به عنوان هسته اصلی خود، از دستور کار برای برابری و عدالت اجتماعی بیشتر و افزایش مشارکت سیاسی حمایت می‌کند. این رویکرد نیز در فرایند آموزش صلح به دنبال دستیابی به حقوق فردی و اجتماعی برای همه از طریق تبدیل افراد به عوامل تغییر برای تحقق برابری و عدالت اجتماعی است. آموزشی که با افزایش آگاهی افراد و مسئولیت اجتماعی به عنوان عوامل اصلی این تغییر، پیوند می‌خورند.

به امید روزهایی بهتر در قالب تلاش مشترک مددکاران اجتماعی در کنار سایر کنشگران و عاملان تغییر.

در آستانه بهار ۱۴۰۳ ایرانی‌ها آماده سفرهای نوروزی می‌شوند

چشمای منتظر به پیچ جاده

شرق: در آستانه فرارسیدن بهار، ایرانی‌ها به سیاق همیشه آماده طولانی‌ترین تعطیلات سال می‌شوند و این به معنای سفرهای گسترده و طولانی در سرتاسر ایران است. به این ترتیب شاید بزرگ‌ترین فرصت صنعت گردشگری در ایران باشد که تکانی خورده و چرخ‌های آن اندکی به حرکت درآیند. صنعت گردشگری در ایران هم متأثر از وضعیت اقتصادی کشور چند سالی است که روزهای ناخوشی را سپری می‌کند و مطابق آمارهایی که هرازگاهی منتشر می‌شود، بنگاه‌ها و شرکت‌های فعال در این حوزه حال و روز خوشی ندارند. با این وضعیت و اگرچه سفر هم‌اکنون در ایران به کالایی لوکس تبدیل شده که از دسترس بسیاری خارج است، به نظر می‌رسد فرصت تعطیلات عید را باید دریچه‌ای برای اندک گشایش در صنعت گردشگری ایران دانست.

وضعیت گردشگری در ایران از نگاه آمار

تابستان سالی که گذشت شورای جهانی گردشگری جدیدترین آمار صنعت گردشگری ایران به تفکیک استان را منتشر کرده است. این شورا با نام مختصر WTTC ۳۰ سال است که در حوزه ارائه آمار و اطلاعات صنعت گردشگری به فعالیت می‌پردازد. WTTC توسط مدیرعامل‌های بزرگ این صنعت ایجاد شد. دغدغه اصلی آن، کمبود اطلاعات و آگاهی فعالان صنعت گردشگری ایران و دولت‌ها در مورد توریسم بود. میزان هزینه‌کرد گردشگران داخلی ایران بسیار بیشتر از هزینه‌کرد توریست‌های اروپایی در ایران است. در سال ۲۰۱۹ گردشگران ایرانی ۳۰۰ هزار میلیارد تومان (۳۰۰ همت) در سفرهای داخلی خود هزینه کردند. این رقم در سال ۲۰۲۲ با رشدی سه‌درصدی مواجه بود. پیش‌بینی می‌شود در ۱۰ سال آینده این میزان به نزدیک ۶۰۰ همت تقریبا معادل ۱۳ میلیارد دلار برسد.

همان‌طور که پیداست بیشترین درآمد ایران از گردشگری، حاصل از هزینه‌کرد گردشگران داخلی است. با بهبود زیرساخت‌های گردشگری می‌توان حتی درآمد حاصل از توریسم داخلی را هم افزایش داد. همچنین با توجه بیشتر به صنایعی همچون گردشگری سلامت، می‌توان نظر خارجی‌ها از کشورهای غرب آسیا را به سمت مراکز درمانی و پزشکی ایران جذب کرد.

با این حال و در آستانه نوروز ۱۴۰۳ برخی فعالان صنفی از خالی‌ماندن هتل‌ها خبر می‌دهند که می‌تواند خبر از نوروزی کم‌رونق برای گردشگری داشته باشد. «جمشید حمزه‌زاده»، رئیس جامعه هتل‌داران در اوایل اسفند امسال گفت که هتل‌ها در نوروز ۱۴۰۳ هیچ افزایش قیمتی نخواهند داشت و اتاق هتل‌ها بر اساس قیمت سال ۱۴۰۲ به مسافران و گردشگران نوروزی فروخته می‌شود. متأسفانه هتل‌های کشور امسال نیز همچون سال‌های گذشته متضرر خواهند شد و فقط سه روز اول نوروز ممکن است برخی استان‌های گردشگرپذیر کشور با ضریب اشغال کامل هتل‌ها مواجه شوند. رئیس انجمن‌های راهنمایان گردشگری درباره وضعیت رزرو هتل‌ها هم گفت: هنوز ظرفیت‌های هتل‌های ایران پر نشده است و به‌صورت مشخص در هفته دوم حتی در شهرهای گردشگرپذیر هنوز به ۵۰ درصد ظرفیت هم نرسیده است. چیزی که داریم می‌بینیم این است که در تعطیلات عید نوروز گردشگرانی را که می‌توانستند در داخل کشور سفر کنند به ترکیه، ارمنستان، امارات و دیگر مقاصد با هزینه‌های قابل‌قبول هدایت کرده‌ایم. هزارو ۲۶۰ هتل در کشور داریم که از این تعداد ۶۵ هتل پنج‌ستاره، ۱۶۰ هتل چهارستاره و مابقی هتل‌ها یک‌ستاره تا سه‌ستاره هستند و پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد فقط شاید برخی هتل‌ها در استان‌های شمالی، کیش و قشم با استقبال بیشتر مسافران نوروزی مواجه شوند.

وضعیت بوم‌گردی‌های در ایام نوروز چگونه است؟

یاور عبیری، رئیس جامعه بوم‌گردی ایران، با اشاره به آماری که تا ۲۷ اسفند از واحدهای بوم‌گردی چند استان مازندران، گلستان، خراسان رضوی، یزد و کرمانشاه گرفته است و اینکه این آمار نشان از عدم استقبال مسافران نوروزی از اقامت در واحدهای بوم‌گردی دارد، به ایلنا می‌گوید: بر اساس میزان رزرو و اقامتی که تاکنون انجام گرفته، آمار این واحدها به ۲۰ درصد هم نمی‌رسد و درواقع به نوعی می‌توان گفت استقبال خوبی برای اقامت در واحدهای بوم‌گردی در نوروز تاکنون شاهد نبوده‌ایم. او درخصوص دلایل این امر گفت: شاید هنوز سفرهای نوروزی آنچنان که باید شکل نگرفته یا اگر هم سفرها آغاز شده باشد، مسافران به سمت اقامت در بوم‌گردی‌ها نرفته‌اند. بعید می‌دانم که در هتل‌ها اقامت داشته باشند؛ چراکه تورم و وضعیت اقتصادی بر روی بسته سفر عموم جامعه تأثیر گذاشته و شاید اقامت در خانه بستگان و اقوام مهم‌ترین و نخستین گزینه اقامت و سفرهای نوروزی باشد. عبیری با تأکید بر آنکه چنین آماری در نوروز برای بوم‌گردی‌ها بی‌سابقه بوده، تصریح کرد: با توجه به آمارهای موجود، بوم‌گردی‌ها در وضعیت خوبی قرار ندارند. با وجود آنکه آمارهای اعلام‌شده به استان‌های پرمسافر بازمی‌گردد اما نشان از آن دارد که اقامت در بوم‌گردی‌ها ضریب خوبی ندارد و حتی برخی از سوی واحدهای استان گلستان عنوان شده است که دو شب هم رزرو ندارند. رئیس جامعه بوم‌گردی ایران درخصوص نرخ اقامت در این واحدها گفت: نرخ اقامت در واحدهای بوم‌گردی در هر استان متفاوت است.

برای مثال در استان‌های مرکزی واحدهای بوم‌گردی درجه یک هر شب حدود ۴۰۰ یا ۴۵۰ هزار تومان می‌گیرند درحالی که این نرخ در استان‌های غربی به حدود ۲۵۰ و ۳۰۰ هزار تومان با صبحانه و در استان‌های شرقی به حدود ۲۰۰ هزار تومان می‌رسد. او ادامه داد: نباید فراموش کرد که فعالیت سایر واحدهای اقامتی غیرمجاز مانند خانه‌های استیجاری، ویلاها و... در کاهش آمار اقامت بوم‌گردی‌ها تأثیرگذار است. برای مثال وقتی از استان مازندران آمار می‌گیریم شاهد آن هستیم که خانه‌های غیرمجاز قارچ‌گونه رشد کرده‌اند. این در حالی است که فعالیت بوم‌گردی‌ها با سخت‌گیری‌هایی همراه است که شامل خانه‌های غیرمجاز نمی‌شود و نظارتی هم بر آنها نیست. غیرمجازها طی یکی دو سال گذشته رشد زیادی داشتند و متأسفانه کاری هم از دست ما برنمی‌آید. وزارتخانه میراث و گردشگری و اماکن هم کاری انجام نمی‌دهند. حتی منتظر هستند که ما کاری برایشان انجام دهیم. این در حالی است که عموما فعالیت غیرمجازها به‌خصوص در روستاها و شهرهای کوچک کاملا مشخص است و می‌توان اقدام به شناسایی و پلمب آنها کرد اما این کار انجام نمی‌شود. عبیری درخصوص تأثیر هم‌زمانی تعطیلات نوروز ۱۴۰۳ و ماه رمضان گفت: شاید تأثیر داشته باشد اما قطعا تأثیر آن این اندازه نیست. آنچه شاهد هستیم قطعا دلایل دیگری دارد. بخشی از آن تورم است که در نتیجه نخستین چیزی که حذف می‌شود، سفر است و حتی اگر برخی سفر بروند یک‌سری هزینه‌ها را کم می‌کنند. اولویت خوراک است و سعی می‌شود بیشترین هزینه در این بخش باشد. سعی می‌شود اقامت در خانه اقوام در نظر گرفته شود و حتی ممکن است با اقامت در چادر، شب را به سر کنند. نوروز سال گذشته استقبال خوبی از بوم‌گردی‌ها شده بود اما امسال این‌گونه نبوده و اوضاع خوب نیست.

عکس: عباس شریفی، تسنیم

استان‌های پرتقاضای سفر

دبیر ستاد مرکزی هماهنگی خدمات سفر بر اساس رصد انجام‌شده تاکنون، استان‌ها و مسیرهای پرتقاضا برای سفر در نوروز را اعلام کرد و با پیشنهاد تعدادی مقصد جایگزین، از کمبودهایی که احتمالا در برخی بخش‌ها با توجه به حجم سفرها در نوروز رخ دهد، سخن گفت. مصطفی فاطمی درباره پیش‌بینی سفرهای نوروزی و مقاصد پیشنهادی و جایگزین، اظهار کرد: بر اساس ضریب اشغال‌شده تخت‌های اقامتگاه‌ها و جست‌وجوهایی که در اینترنت انجام شده است، پیش‌بینی می‌شود استان‌های هرمزگان و مازندران مانند سال گذشته پرمسافر و پرازدحام باشند. البته برخی استان‌ها با مسافر کمتری مواجه هستند و تقاضای سفر به برخی دیگر از استان‌ها، ازجمله لرستان مشابه سال گذشته خواهد بود. مدیرکل توسعه گردشگری داخلی با این پیش‌بینی که جنوب کشور مانند تعطیلات نوروز سال گذشته با ازدحام مسافر مواجه خواهد شد، گفت: سال گذشته حجم مسافر در نوار جنوبی ایران خیلی زیاد بود، فقط در جزیره قشم دو میلیون نفر اقامت در تعطیلات نوروز سال گذشته ثبت شده است. دبیر ستاد مرکزی هماهنگی خدمات سفر اضافه کرد: با احتمال تکرار این حجم تقاضا در تعطیلات پیش‌رو، سعی می‌کنیم در مدیریت سفر بهتر عمل کنیم. هرچند رصدهایی که در تعطیلات اخیر صورت گرفته نشان می‌دهد احتمالا در «بندر پل» در استان هرمزگان که برای تردد به جزیره قشم استفاده می‌شود، با مشکلاتی مواجه شویم؛ چراکه به خاطر لایروبی‌نشدن این اسکله، تعداد لندینگ‌کرافت‌های کمتری در این بندر مستقر هستند و احتمال ترافیک سنگین در تعطیلات نوروز در بندر پل وجود دارد. البته پیش‌بینی‌هایی برای استفاده از اسکله موقت شده است. همچنین سازمان بنادر قول داده است تعداد لندینگ‌کرافت‌ها را برای نوروز افزایش دهد. مدیرکل توسعه گردشگری داخلی همچنین توصیه کرد مقاصدی برای سفر در نوروز انتخاب شود که کمتر مورد توجه مسافران است و در ادامه برای پیشنهاد مقصد سفر، گفت: محورهای شمال شرق و مسیر سمنان به نیشابور ازجمله محورهایی است که ظرفیت اقامتی خوبی دارد و معمولا شلوغ نیست. استان‌های غربی و شمال غربی که معمولا در نوروز با برف و کولاک مواجهند، اما در جنوب یا شمال این استان‌ها می‌توان نقاط مطلوبی برای سفر پیدا کرد. شمال استان خوزستان و جنوب استان ایلام نیز از دیگر مناطقی هستند که مدیرکل توسعه گردشگری برای سفر در نوروز پیشنهاد کرد و افزود: این مناطق در عین جذابیت، چندان پرمسافر نیستند. محور یزد، بافق، زرند، کرمان، جیرفت، کهنوج و میناب نیز مسیر پیشنهادی دیگری برای سفرهای نوروزی است.

گزارش

آماده‌باش هلال‌احمر، پلیس و راهداری برای سفرهای نوروزی

شرق: همه جا بوی نوروز گرفته و شلوغی خیابان‌ها و جنب‌وجوش آخر سال قصه خوشایند همیشه‌ای است که تکراری نمی‌شود. سفرهای نوروزی از چند روز پیش شروع شده و مسافران بار بسته و حالا به سیاق هر سال، ترافیک و ازدحام پایتخت به تن جاده‌ها سرازیر می‌شود و از آنجا به استان‌ها و شهرها و اقامتگاه‌های بزرگ و کوچک می‌رسد. نوروز مجالی است برای دمی آسودن، اما نه برای همه. پزشکان و پرستاران و راهداران و آتش‌نشانان و امدادگران و دیگر مشاغل حساس، مثل همیشه گوش‌به‌زنگ‌اند. امدادگران سرخ‌وسفیدپوش هلال‌احمر، بدون چشمداشت و با حداقل حقوق و مزایا، هر سال نوروز در پایگاه‌های امداد و نجات شبانه‌روزی در حال خدمت‌اند و در حوادث و مشکلات جاده‌ای به یاری مسافران می‌شتابند. امسال به دلیل هم‌زمانی ماه مبارک رمضان با تعطیلات نوروزی و عید فطر، تعطیلات برای عده‌ای طولانی‌تر هم خواهد شد. چند روز پیش، معاون حمل‌ونقل وزیر راه و شهرسازی، زمان سفرهای نوروزی سال جدید را از ۲۴ اسفندماه ۱۴۰۲ تا ۱۷ فروردین ۱۴۰۳ اعلام کرد.

درست در همین ایام، سازمان جوانان جمعیت هلال‌احمر نیز اعلام آمادگی کرده و گفته است بیست‌وچهارمین دوره طرح ملی خدمات بشردوستانه سازمان جوانان هلال‌احمر با هدف پیشگیری از تصادفات جاده‌ای مسافران نوروزی، از ۲۴ اسفند آغاز می‌شود و تا ۱۷ فروردین ۱۴۰۳ ادامه دارد.

بنا بر گفته این سازمان، اعضای داوطلب در ۵۵۰ پست ثابت و اکیپ‌های سیار سحاب به مسافران خدمت‌رسانی می‌کنند؛ «خدمات پویش بهرفت (بهبود رفتارهای ترافیکی)، برپایی فضای دوستدار برای کودکان و نوجوانان، استقرار ایستگاه‌های ایمنی و سلامت، راهنمایی مسافران به نقاط ایمن در مناطق سیاحتی و فرهنگی، برگزاری پویش سبز با موضوع تغییرات اقلیمی و حفاظت از منابع طبیعی، با شعار جوانان سفیران ایمنی سلامت و نشاط اجتماعی است». به گفته آنها در هر پایگاه پنج عضو داوطلب حضور خواهند داشت و در صورت افزایش مراجعه مسافران نوروزی بر تعداد پایگاه‌های ثابت و سیار و همچنین اعضای داوطلب حضور پیداکرده در این پایگاه‌ها افزوده خواهد شد. همچنین پست‌های نوروزی در مناطق مسافرپذیر و پرخطر در ۳۰کیلومتری منتهی به مقاصد سفر پیش‌بینی شده و در هر پست نوروزی پنج نفر و در اکیپ‌های سحاب دو نفر عضو داوطلب سازمان جوانان هلال‌احمر آماده ارائه خدمت به هم‌وطنان هستند.

جدول ۴۷۳۹ طراح: بیژن کورانی

افقی:
۱- فراورده‌های شیری- عمامه- گنده ۲- یک‌دوم- کنایه از شرمساری است ۳- از واجبات نماز- امر به یافتن- میان شکم ۴- تکرار حرفی- از تداول افتاده- فانی و ناپایدار ۵- زمین هموار که لایه رویی آن رسوبی است- ویتنام قدیم- گرفتن ۶- شیشه آزمایشگاهی- استخوان دیواره قفسه سینه- از مصالح ساختمانی ۷- سرافراز- از مناطقی که در عملیات بیت‌المقدس از اشغال ارتش صدام آزاد شد- ضمیری انگلیسی ۸- شکم- نام سابق استان کرمانشاه- حیران ۹- باغ وحش خارجی- افیون- بیماری مالاریا ۱۰- آغوش- دشنام‌گو- از پرندگان شکاری ۱۱- بی‌همتا- پول جمهوری آذربایجان- اشتباه لفظی یا رفتاری ۱۲- آزار- حواری خائن- سنگریزه ۱۳- فیلمی ساخته مسعود کیمیایی- سازی زخمه‌ای- جدایی‌ناپذیر ۱۴- کارگردان فیلم مشهور شکارچی گوزن- بشقاب بزرگ ۱۵- گیاه مرداب- دلداده شیرین- مایعی برای خوشبوکردن صورت و بدن

عمودی:
۱- نفی عرب- مجموعه‌شعری سروده سهراب سپهری- گلی زیبا و خوشبو ۲- بی‌اعتبار- نمناکی- عقیده ۳- رشد- بوته گل- بدون حضور شخص مورد نظر ۴- مهلت‌دادن- شاگردی کردن- محصول آب و صابون ۵- از ظروف آزمایشگاهی- کرسی واعظ- رهبر حزب نازی ۶- تنبل- پرستار کودک- جوال ۷- شهری در استان خوزستان- نگین انگشتر- دورویی ۸- خرس فلکی- نظافت شب عید- بالا آمدن آب دریا ۹- صفت سرو- دایره‌ای‌شکل- تنبلی ۱۰- نقاط بسیار ریز شکل‌دهنده تصویر چاپی- علم ستاره‌شناسی سنتی- قادر ۱۱- پامبران- گلی زیبا- یکسوکننده الکترونیکی ۱۲- جوی خون- مقام- تغییر متناوب ۱۳- معرفت- ورزش رزمی چینی- باغ حضرت فاطمه(س) ۱۴- متکدی- دندان‌های نیش- ایجاد ۱۵- امضای حکم مسئولیت- از آثار مشهور ناصرخسرو- صحنه نمایش

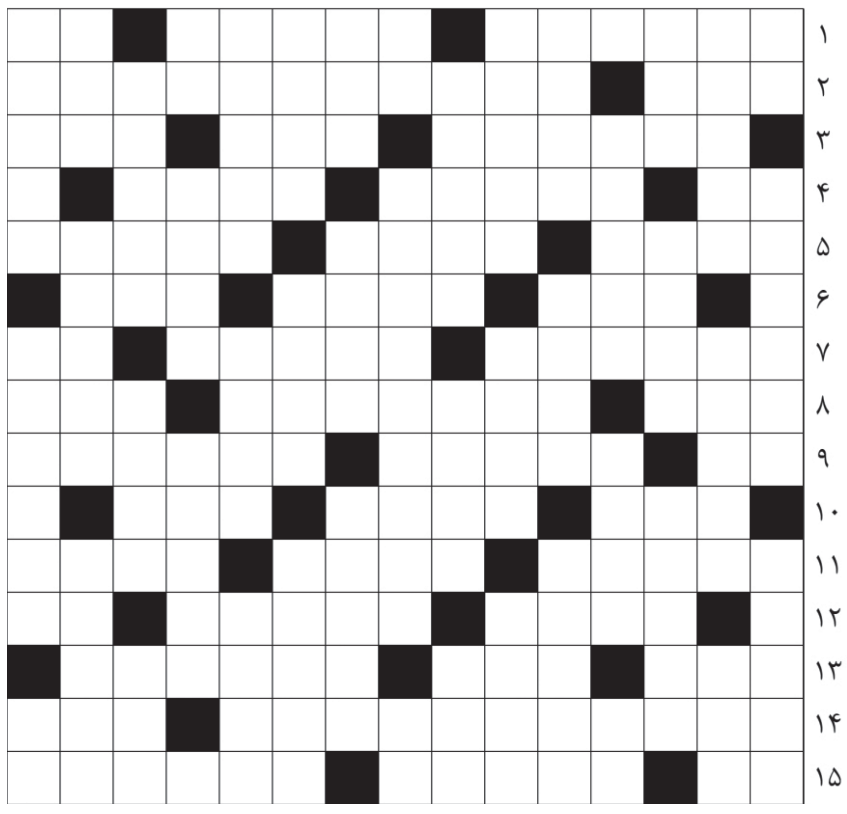

حل سودوکو ۳۷۳۴

۵	۸	۶	۱	۹	۲	۳	۷	۴
۳	۲	۷	۶	۸	۴	۹	۵	۱
۹	۱	۴	۳	۷	۵	۲	۸	۶
۶	۳	۲	۸	۵	۹	۴	۱	۷
۷	۴	۸	۲	۱	۳	۵	۶	۹
۱	۵	۹	۷	۴	۶	۸	۳	۲
۴	۹	۱	۵	۶	۸	۷	۲	۳
۸	۶	۳	۴	۲	۷	۱	۹	۵
۲	۷	۵	۹	۳	۱	۶	۴	۸

۱	۲	۳	۴	۸	۶	۹	۷	۵
۵	۶	۹	۲	۱	۷	۳	۸	۴
۸	۷	۴	۹	۳	۵	۶	۱	۲
۳	۵	۲	۱	۷	۸	۴	۶	۹
۹	۸	۱	۳	۶	۴	۵	۲	۷
۷	۴	۶	۵	۹	۲	۸	۳	۱
۶	۳	۵	۷	۲	۹	۱	۴	۸
۴	۱	۷	۸	۵	۳	۲	۹	۶
۲	۹	۸	۶	۴	۱	۷	۵	۳

حل جدول ۴۷۳۸

ب	ا	ج	س	ب	ی	ل	■	پ	ا	ب	ه	م	ا	ه
ن	و	ا	و	ر	■	ا	د	ل	ه	■	ا	ر	ش	د
ه	ر	ب	■	ا	س	ل	ا	و	■	ت	و	س	ک	ا
■	د	ر	ا	ز	ا	■	م	ف	ا	ص	ا	■	ا	ی
ز	ن	■	پ	ن	ه	ا	■	ن	ت	و	ن	د	ر	ا
ا	■	ت	ا	د	ی	ب	ل	■	ه	ش	ی	ا	■	■
پ	ا	ر	چ	ه	■	ل	و	م	ی	ر	■	ا	خ	ش
ا	ر	س	ی	ه	■	م	د	ا	ن	■	م	ک	ف	ی
س	ه	ی	■	ر	و	ب	ا	ه	■	ت	خ	و	ی	ق
■	■	د	ر	ا	ی	و	■	ن	ر	م	ا	ل	■	ل
ف	ر	ه	م	ن	د	■	ج	ک	و	ا	ر	■	ت	ی
و	و	■	ز	ی	ا	د	ی	■	ا	ش	ف	ت	ه	■
ر	ن	ک	ی	ن	■	ا	ن	ح	ن	ا	■	ر	ی	ک
ا	م	ی	ن	■	ق	ن	ا	س	■	ی	ا	س	ی	ن
ن	ا	م	ه	ن	م	ا	■	د	م	ی	ک	و	ج	ه

سودوکو سخت ۳۷۳۵

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو
۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.
۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۱		۸			۵			
				۹	۴		۱	
۹					۶			۵
	۲	۷						۴
۸	۹	۱				۷	۶	۳
۵						۸	۲	
۲			۶					۷
	۱		۳	۴				
			۵			۳		۱

سودوکو ساده ۳۷۳۵

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو
سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۶	۲	۱	۸					
		۷	۶			۹	۱	
۴		۹		۳	۷		۵	۲
	۵	۸					۹	
			۷		۹			
	۹					۱	۴	
۲	۱		۳	۵		۸		۹
	۷	۵			۶	۴		
					۸	۵	۶	۱